

I. Popisi i registri vještaka

U Austriji se osobe koje mogu raditi kao vještaci u sudskom postupku ili istrazi državnog odvjetništva upisuju u registar sudskih vještaka koji vode predsjednici regionalnih sudova za odgovarajuće regionalno sudsko područje, a vještaci su razvrstani prema području stručnosti.

Registri su dostupni javnosti putem [sljedeće poveznice](#).

Vještaci moraju podnijeti zahtjev i položiti ispit kako bi se upisali u registar sudskih vještaka.

II. Kvalifikacije vještaka

Podnositelji zahtjeva koji žele postati sudski vještaci moraju dokazati da posjeduju stručno iskustvo u svojem području vještačenja. Vještaci moraju biti dobro upoznati s najvažnijim načelima austrijskog postupnog prava, znati kako napisati izvješće vještaka te predočiti dokaz o petogodišnjem ili desetogodišnjem stručnom iskustvu stečenom u razdoblju koje je neposredno prethodilo upisu u registar (ako imaju relevantnu sveučilišnu diplomu ili su završili tečaj u visokoškolskoj strukovnoj školi) u svojem području vještačenja. Osim toga, moraju imati punu pravnu i poslovnu sposobnost i biti pouzdani. Kako bi ispunili uvjet pouzdanosti, cjelokupno postupanje vještaka mora biti besprijekorno, čime se potvrđuju njihova nepristranost i kvaliteta rada.

Zahtjev za upis u registar „zaprisegnutih i ovlaštenih” vještaka (kao „priznati vještak” prema formulaciji Europskog instituta za stručnjake i stručno znanje (EEEI)) mora se podnijeti predsjedniku regionalnog suda u okrugu u kojem podnositelj zahtjeva boravi ili obavlja profesionalnu djelatnost.

U okviru postupka upisa predsjednik odgovoran za upis zadužuje povjerenstvo da izradi stručno mišljenje o tome jesu li ispunjeni uvjeti za upis u registar.

Vještaci moraju položiti prisegu prije upisa u registar.

Vještake koji ispunjavaju sve navedene uvjete predsjednik odgovoran za upis imenuje na razdoblje od pet godina. Vještaci moraju iznova podnijeti zahtjev za upis svakih pet godina. Ako i dalje ispunjavaju sve uvjete u tom trenutku, njihov se upis u registar sudskih vještaka produljuje (obično ne moraju ponovno polagati ispit).

Vještake je moguće izbrisati iz registra sudskih vještaka ako to sami zatraže, ako više ne ispunjavaju zahtjeve ili ako predsjednik odgovoran za upis tako odluči. U rješenju kojim se odbija ponovni upis ili briše vještak moraju se navesti razlozi, a to se rješenje može osporavati.

Austrijsko udruženje zaprisegnutih i ovlaštenih vještaka objavilo je etički kodeks (*Ethikkodex* – dostupan [ovdje](#)).

III. Naknada za rad vještaka

III.1. Opće informacije

Naknade za rad vještaka uređene su austrijskim Zakonom o pravu na naknadu (*Gebührenanspruchsgesetz* – dostupan [ovdje](#)). Zakon sadržava opća pravila koja se primjenjuju na vještake, kao i poseban sustav naknada za liječnike, antropologe, stomatologe, veterinare, vještake za kemijsku analizu i vještake za motorna vozila.

III.2. Naknade

Naknade obično ovise o složenosti mišljenja. Među ostalim, u okviru kaznenih postupaka i sudskih postupaka iz područja obiteljskog prava za određene je vještake uspostavljen poseban sustav naknada (vidjeti odjeljak III.1.).

III.3. Način plaćanja

Vještaci sudu moraju ispostaviti potvrdu o isplaćenju naknadi u roku od četiri tjedna nakon davanja mišljenja. Naknade se u načelu plaćaju bankovnom doznakom.

III.3.1. Građanski postupak

U okviru građanskog postupka, prije nego što vještak počne izrađivati mišljenje, sud u načelu objema strankama nalaže da sudu isplate predujam (*Kostenvorschuss*). Visina predujma ovisi o složenosti predmeta i opsegu mišljenja koje vještak mora iznijeti. Visina naknade u načelu se izračunava na temelju broja sati koje je vještak utrošio na rad na predmetu pomnoženog sa satnicom. Troškovi i PDV također su uključeni u naknadu za rad vještaka. Sud na temelju svojeg iskustva određuje iznos koji stranke trebaju položiti. Ako iznos pologa nije dostatan, može se naložiti polaganje dodatnog iznosa predujma.

III.3.2. Kazneni postupak

U okviru kaznenog postupka naknadu za rad vještaka plaća država, a u slučaju osuđujuće presude troškove pokriva osuđenik.

III.3.3. Sudski postupak u području obiteljskog prava

U okviru sudskog postupka u području obiteljskog prava naknadu za rad vještaka u načelu plaća država.

III.4. Predmeti povezani s pružanjem pravne pomoći

Pravna pomoć općenito se pruža osobama koje zbog svojeg imovinskog stanja djelomično ili u cijelosti nisu u mogućnosti podmiriti troškove postupka, uključujući troškove vještačenja. Korisnici pravne pomoći moraju u cijelosti ili djelomično vratiti iznos ako se njihova financijska situacija znatno poboljša u roku od tri godine nakon završetka postupka. Treba napomenuti da je stranka koja je izgubila spor u svakom slučaju obvezna podmiriti troškove naknade stranci koja je dobila spor.

III.5. Povrat naknade za rad vještaka

Sud rješenje o troškovima vještaka donosi kao samostalno rješenje o naknadi ili kao dio presude. Stoga su dodijeljeni troškovi izvršivi.

IV. Odgovornost vještaka

Vještaci se smatraju odgovornima u skladu s općim ugovornim i izvanugovornim pravom. Obvezni su svoju moguću odgovornost pokriti osiguranjem od profesionalne odgovornosti.

V. Dodatne informacije o postupcima vještačenja

Na internetskim stranicama Austrijskog udruženja zaprisegnutih i ovlaštenih vještaka (*Hauptverband der allgemein beeideten und gerichtlich zertifizierten Sachverständigen Österreichs* – dostupno [ovdje](#)) dostupne su detaljne informacije o troškovima (primjeri potvrda o naknadi) te o tome kako postati ovlašteni vještak. Navedene internetske stranice vrlo su informativne i lako dostupne javnosti.

V.1. Pravne osnove

Glavne pravne odredbe koje se primjenjuju na sudsko vještačenje u Austriji:

članci od 351. do 367. austrijskog Zakona o parničnom postupku (*österreichische Zivilprozessordnung (ZPO)* – dostupno [ovdje](#))

članak 31. Zakona o nesporim pitanjima (*Außerstreitgesetz* – dostupno [ovdje](#))

članci od 52. do 53.a austrijskog Zakona o upravnom postupku iz 1991. (*Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz* – dostupno [ovdje](#))

članci 104., 112., 112.a te članci od 125. do 128. austrijskog Zakona o kaznenom postupku iz 1975. (*österreichische Strafprozessordnung* – dostupno [ovdje](#)).

V.2. Imenovanje vještaka

Vještake može imenovati sud, ali ih ne mogu imenovati uključene stranke. Imenovanje vještaka u upravnim postupcima slično je onomu u građanskim postupcima. U okviru postupka kaznene istrage vještaka može imenovati tužitelj.

V.2.a. Imenovanje koje provodi sud

Građanski sud ima diskrecijsko pravo imenovati vještaka po službenoj dužnosti ili na izričit zahtjev stranke u postupku ako se relevantne činjenice ne mogu utvrditi na drugi način. Sud može slobodno imenovati bilo koju osobu koju smatra prikladnom za izvršavanje zadaća vještaka. Vještak sudu mora prijaviti mogući sukob interesa. Vještaci koje je imenovao sud imaju pristup relevantnim elementima spisa.

V.2.b. Imenovanje koje provode stranke

U Austriji stranka odabire privatnog vještaka. Njegovo izvješće moraju zatražiti i podnijeti stranke, u suprotnom ga se odbacuje kao nedopušteno. Ako su ti zahtjevi ispunjeni, sud razmatra i ocjenjuje mišljenje vještaka. Izvješće se smatra elementom dokaza, ali ne može poništiti izvješće vještaka kojeg je imenovao sud, nego se odnosi na pravne temelje argumenata stranke u postupku.

Sud može odlučiti hoće li obrazloženje svoje presude temeljiti na mišljenju vještaka kojeg je imenovala stranka.

V.3. Postupak

V.3.a. Izvješće vještaka

Izvješće vještaka može se podnijeti u pisanom obliku ili usmeno. Ne postoje odredbe kojima se propisuje način na koji se strukturira izvješće vještaka.

Ako smatra da je izvješće nepotpuno ili se utvrdi da je vještak počinio neopravdanu povredu dužnosti, sud po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranaka može naložiti izradu novog ili dodatnog izvješća. Isto tako vještaku može naložiti plaćanje sudskih pristojbi ako se utvrdi da je počinio neopravdanu povredu dužnosti.

Stranke mogu osporiti izvješće vještaka relevantnim podneskom ili osiguravanjem drugog vještačenja.

U građanskim postupcima stranke su uvelike uključene u rad vještaka. Moraju surađivati s vještakom i dostaviti mu sve dokumente koje zatraži. Mogu mu izravno postavljati pitanja tijekom kontradiktornog postupka i zahtijevati od njega da iznese primjedbe na njihove napomene.

V.3.b. Sudska rasprava

Ako je podneseno pisano izvješće, sud donosi odluku o potrebi i opsegu sudjelovanja vještaka u sudskim raspravama (ako je primjenjivo, na zahtjev stranaka).

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka” od kontakata iz svake zemlje koje je odabrao

Europski institut za stručno znanje i vještačenje (EEEI).

Posljednji put ažurirano: 23/10/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.